

Brauner, Gustav Wilhelm

*16. října 1880 Tillendorf čp. 24, dnes Tylov - část obce Lomnice (Lobrig), okr. Bruntál,

~ 18. října 1880 v kostele sv. Jiří v Lomnici,

oo 21. srpna 1915 České Budějovice, katedrální chrám sv. Mikuláše s Annou roz. Radochovou,

† 3. března 1966 Memmingen, pochován tamtéž (Waldfriedhof), Bavorsko.

Akademický malíř, středoškolský pedagog v Českých Budějovicích (1906-1922) a v Uničově u Olomouce (1922-1946), člen Společnosti Albrechta Dürera v Norimberku a Spolku rakouských kreslířů ve Vídni.

Rodiče, otec: Wilhelm Brauner, majitel svobodného dvora (Freihofbesitzer) v Tylově čp. 24, bývalý okres Rýmařov (Römerstadt) syn Johanna Braunera, předchozího dědičného držitele svobodného dvora v Tylově a jeho ženy Karoliny, dcery Aloise Brixie, dědičného rycháře ve Stříbrných Horách (Neufang, dnes osada obce Horní Město, okr. Bruntál). Matka: Aloisia, dcera Franze Blaschkeho, sedláka ve vsi Roudno (Rautenberg) a jeho ženy Josefy, dc. Floriana Haubfleische ze vsi Roudno v okrese Bruntál. Kmotr při křtu: Gustav Brauner, hospodář ve Světlé (Lichtwerden), dnes osada obce Světlá Hora v okrese Bruntál.

Ze základního vyučování na staré piaristické škole v Bruntále, kde rozpoznali jeho výtvarný talent, obdržel doporučení k dalšímu studiu na brněnské Bautechnik (1896-1900). Po maturitě byl přijat v hlavním městě monarchie na státní umělecký ústav (Akademie der bildenden Künste Wien) do atelieru prof. Julia V. Bergera (1901-1905). Poté, r. 1906 přijal místo profesora kreslení, malby a modelování v Budějovicích na C. k. německé státní reálce, na dívčím lyceu a dívčích obchodních kurzech v někdejší ul. Josefa Tascheka a v Německé ženské škole průmyslové, kterou spravoval pan profesor Reinhold Huyer. Venku, ve volném čase tu pak vznikala Braunerova mistrovská díla - půvabné akvarely tichých budějovických zákoutí, uliček, domků i věží. Mnohé z nich posloužily k vydání barevných uměleckých pohlednic. Stejným způsobem se uplatnily také Braunerovy malby z cest po severu Čech, nebo městské motivy z Českého Krumlova a šumavské krajinomalby. Originály některých obrazů tehdy zakoupilo Šumavské muzeum v Horní Plané.

Oddací zápis z roku 1915 vypovídá, že se G. W. Brauner, profesor dívčího lycea, bytem v místní části Domovíně (Heimstätte Nro. 265), domobranec pěšího pluku č. 6 v záloze, věk 35 let, oženil s tříadvacetiletou Aničkou Radochovou (*10. 6. 1892), dcerou budějovického městského úředníka Františka Radocha a jeho paní Marie rodem Honsové z Neznašova. Nedlouho po vzniku Republiky Československé (1920-1923) středoškolské i odborné německé vyučování v Budějovicích výrazně zesláblo. Brauner v jihočeské metropoli ještě chvilku zůstal na „volné noze“, ale r. 1924 přijal místo v profesorském sboru německého státního gymnasia v Uničově (Mährisch Neustadt). I tam zůstal věrný svým oblíbeným motivům - staré architektuře a landpartii v okolí nového domova.

Konec 2. světové války mu v Uničově zasáhl do života krutým způsobem: pod příslibem volného vycestování za svou dcerou, studující ve Španělsku (zachovávajícím neutralitu), byl Rusy hrubě donucen zhotovit několik velkých portrétů sovětských státníků a maršálů podle předložených fotografií. Ty byly zaslány jako dar Rudé armády z osvobozeného území do Kremlu v Moskvě. V Madridu pak konečně prožil klidnější čas, kdy působil při galerii Prado jako dvorní malíř a restaurátor. Účastnil se i řady výstav v madridských uměleckých salonech i v dalších městech (Barcelona, Zaragoza, Valladolid aj.). Po odjezdu dcery, která r. 1955 ve španělské diplomatické službě zaměřila do Ameriky i on opustil pohostinnou zem a uchýlil se do města Memmingen v Bavorsku. Do staré vlasti se už nevrátil.

Prameny a literatura

- Zemský archiv Opava. Sběrka matrik z území bývalého Severomoravského kraje [<http://matriky.archives.cz>]
Fara Lomnice u Rýmařova, inv. č. 11318, sign. DV VII 15, N 1878-1910, část pro Lomnici a Tylov,
Tillendorfer Geburts- und Taufbuch für das Jahr 1880, fol. 6, sn. 303/390.
- Státní oblastní archiv Třeboň. Sběrka matrik Jihočeského kraje [on line]
Fara České Budějovice sv. Mikuláš, kniha 73, O 1912-1916, s. 378, snímek 383. Digitální archiv SOA v Třeboni.
- Referáty o výstavách obrazů Gustava Braunera (Moravská Ostrava, Brno, Opava, Olomouc, Teplice-Šanov, České Budějovice, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec n. Nisou, Karlovy Vary, Cheb, Vídeň, Drážďany a Mnichov) in: Deutschmährische Heimat Blätter für ländliche Wohlfahrts- und Heimatpflege (od r. 1930 Deutsch-mährisch-schlesische Heimat. Zeitschrift des Central-Verbandes der deutschen landwirtschaftlichen Genossenschaften Mährens und Schlesiens, Brunn 1915-1938.
- Fink, Reinhold: Gruss aus Krummau. Alte Ansichtskarten erzählen. Morsak, Grafenau, 2000.
Historické pohlednice a fotografie Českého Krumlova: Seidel Josef (1859-1935), Schiele Egon (1890-1918), Kuba Ludvík (1863-1956), Brauner Gustav (1880-1966), Fischer Wilhelm (1894-1979).
- Krajina v tvorbě umělců olomouckého kraje (Malba, kresba, grafika). Katalog, Olomouc 2008.
- Zamazal, Luděk: Malíř Gustav Brauner prožil čtvrtstoletí v Uničově.
Uničovský zpravodaj - Noviny města Uničova. Roč. XVII, 2010, č. 20, 16. 12. 2010, s. 9 (MK ČR E 12537).
- Gustav Brauner. In: Kohoutí kříž - Šumavské ozvěny. Portrét umělce a ukázky z jeho díla v obrazové příloze.
Autor překladů a českých textů Jan Mareš, elektronická verze Ivo Kareš,
Jihočeská vědecká knihovna 2001-2013.

Českobudějovické motivy Gustava W. Braunera

